

Ett brev till judekristna

Vid apostlamötet i Jerusalem (Apg 15) beslutade man att de tolv i Jerusalem skulle ansvara för troende, omskurna judar. Paulus och hans grupp skulle vända sig till hedningarna. Dessa skulle inte omskäras och skulle inte iaktta lagens bud så som de omskurna skulle göra även senare. I de flesta av sina brev vänder sig Paulus till troende hedningar. Bara i Romarbrevet skriver han till en församling med både omskurna och hedningar.

Hur vad det då med de övriga breven? Hebréerbrevet kräver god kunskap i judendom. Jakobs brev är skrivet till de tolv stammarna i församlingen, alltså till judar som levde utanför Löfteslandet. Petrus första brev är sänt ”till de utvalda som lever kringsspridda som främlingar i Pontus, Galatien, Kappadocien, Asien och Bitynien”, områden i nuvarande Turkiet. Vilka ”utvalda” är det då fråga om? Alla troende är ju i någon mening både främlingar (jfr 1:17; 2:11) och utvalda, eftersom vi tillhör Guds rike. Låt oss testa tanken att Petrus i kraft av apostlamötet faktiskt skriver till troende judar.

Citat från Hosea

Petrus citerar nämligen profeten Hosea när han skriver:

Ni som förut inte var ett folk är nu Guds folk, ni som inte hade fått barmhärtighet har nu fått barmhärtighet. (1 Petr 2:10)

Hosea hade fått kallelsen av Gud att gifta sig med en prostituerad kvinna för att visa Israels avgudadyrkare hur Gud hade det med sitt folk. Med henne fick profeten en dotter som skulle heta Lo-Ruhama. Lo betyder ”nej” eller ”inte” och ruhama betyder barmhärtighet. Guds barmhärtighet mot Israel började nämligen nå en gräns. Sedan fick Hosea en son som fick namnet Lo-Ammi, där am betyder ”mitt folk”. De tio nordliga stammarna i Israel skulle snart bli behandlade utan barmhärtighet som om de inte längre var Guds utvalda folk. År 722 f Kr deporterades de av Assyrien till det som i dag kallas Kurdistan och från dessa trakter har många nu, äntligen, börjat återvända.

Enligt Hosea skulle Gud åter komma att förbarma sig så att kvarlevan av hela folket skulle få återvända till Löfteslandet och bli det Guds folk som det hela tiden varit (jfr 5 Mos 28:58-68 + 30:1-10). Det var inte slut på vare sig barmhärtigheten eller utkorelsen. Detta är viktigt att vi förstår eftersom kyrkan nästan från början sagt att den för alltid har tagit över Israels utkorelse. Genom Hosea säger Gud till Israel:

Jag skall plantera henne åt mig i landet. Jag skall förbarma mig över Lo-Ruhama och säga till Lo-Ammi: ”Du är mitt folk.” Och de skall svara: ”Du är min Gud.” (Hos 2:23)

Folket som som hetat ”Inte barmhärtighet” och ”Inte Guds folk” skulle få tillbaka sin ställning – givetvis i Kristus. Petrus syftar nu på detta med orden:

Ni som förut inte var ett folk är nu Guds folk, ni som inte hade fått barmhärtighet har nu fått barmhärtighet. (1 Petr 2:10)

Den stora förändringen för Israel skall enligt Hosea komma först vid tidens slut. Då skall alla få se att Gud inte tappat greppet ty då skall Israel ”släppas ut ur sin fångenskap”.

HERREN sade till mig: ”Gå och älska din hustru igen, fastän hon älskas av en annan och har begått äktenskapsbrott. Älska henne som jag, HERREN, älskar Israels barn, fastän de vänder sig till andra gudar och älskar druvkakor.” Och jag köpte henne åt mig och gav för henne femton siklar silver och en homer och en letek korn. Jag sade till henne: ”Under lång tid skall du vara hos mig. Bedriv inte otukt och ge dig inte åt någon annan man. Jag skall vara hos dig.”

Ty under lång tid skall Israels barn bli utan kung och furste, utan offer och stoder och utan efod och husgudar. Sedan skall Israels barn vända om och söka HERREN, sin Gud, och David, sin kung. Med fruktan skall de söka HERREN och hans godhet i kommande dagar (eg står det ”i de sista dagarna”). (Hos 3:1-5)

Olika betoning

När Paulus kom till Jerusalem efter sin tredje missionsresa fick han följande redovisning av läget inom församlingen:

Du ser, broder, att det finns tiotusentals judar som har kommit till tro, och alla håller de strängt på lagen. (Apg 21:20)

Detta var ju inte precis den livsföring som Paulus förkunnade. Som vi skall se i kommande artiklar färgas Petrus första brev mera av en betoning på hoppet än på tron vilket i sin tur tycks hänga samman med att han just vände sig till omskurna där Paulus gick till hedningar. Vi möter samma skillnad i perspektiv om än knappast i sak när vi jämför Romarbrevet med Jakobs brev.

Om Abraham förklarades rättfärdig på grund av gärningar, då har han något att berömma sig av – men inte inför Gud. Ty vad säger Skriften? Abraham trodde Gud, och det räknades honom till rättfärdighet. (Rom 4:2-3)

Blev inte vår fader Abraham erkänd som rättfärdig genom gärningar, när han bar fram sin son Isak på altaret? Du ser att hans tro samverkade med hans gärningar och att det var genom gärningarna som tron blev fullbordad. (Jak 2:21-22)

Sven Reichmann

Hoppets höga visa

Inte i något annat brev betonas hoppet så som i det första petrusbrevet. Hebréerbrevet talar också mycket om hoppet men ännu mer om tron. Vi möter hoppet redan i brevets inledning.

Välsignad är vår Herre Jesu Kristi Gud och Fader. I sin stora barmhärtighet har han genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda fött oss på nytt till ett levande hopp, till ett arv som aldrig kan förstöras, fläckas eller vissna och som är förvarat åt er i himlen. Med Guds makt blir ni genom tron bevarade till den frälsning som finns beredd och skall uppenbaras i den sista tiden. (1 Petr 1:3-5)

Vi är födda på nytt till ett levande hopp. Och hoppet är i sin tur allt det som vi väntar oss vid Jesu återkomst, hans rike – kort och gott. Det finns ett arv som är förvarat åt oss i himlen. Genom tron bevaras vi av Guds makt fram till den punkt där detta arv skall bli vårt. Petrus betonar alltså att vi föds på nytt till att se framåt och invänta Jesu återkomsts dag. Lite senare i samma kapitel möter samma betoning på hoppets väntan.

Spänn därför bältet om livet och var vakna och sätt ert hopp helt och fullt till den nåd som skall komma er till del, när Jesus Kristus uppenbaras. (1 Petr 1:13)

Vi vill ju ofta helst betona att vi skall sätta vårt hopp eller – ännu bättre – vår tro till den nåd som kan komma oss till del redan i dag. Och Petrus gör säkert ingen motsats av dessa synsätt men hans betoning ligger på framtiden i en utsträckning som vi inte är så vana vid. En vers som vi ofta citerar lyder så här:

Herren Kristus skall ni hålla helig i era hjärtan. Var alltid beredda att svara var och en som begär att ni förklarar det hopp ni äger. (1 Petr 3:15)

Vi brukar säga när vi läser den här texten att vi skall kunna ge skäl för vår tro. Och gärna det, men det Petrus vill betona är inte att vi skall förklara varför vi har den ena eller andra övertygelsen. Vi skall berätta om Jesu återkomst, vad som då skall hända och varför Jesus har den auktoritet som han då kommer att utöva. Men är inte det ungefär samma sak? Inte nödvändigtvis. Om vi skall svara för vår tro kan vi lätt trassla in oss i frågan om varför just jag tror så som just jag tror. Petrus vill göra oss maximalt centrerade på Kristus och på historiska händelser.

Ge skäl för sin tro

När det gäller att motivera sin tro har Petrus ett helt annat råd att ge:

Uppför er väl bland hedningarna, så att de, när de anklagar er som förbrytare, ser alla goda gärningar ni gör och prisar Gud den dag han uppsöker dem. Underordna er varje myndighet för Herrens skull, det må gälla kejsaren som högste härskare eller landshövdingarna, som är utsända av honom för att straffa dem som gör det onda och hedra dem som gör det goda. Ty det är Guds vilja att ni genom att göra gott skall tysta munnen på oförståndiga och

okunniga människor (1 Petr 2:12-15)

Och det här är ju inget märkvärdigt, det vet vi var och en. Om vi levde som vi lärde skulle vi inte ha så mycket problem med att förklara varför vi tror som vi gör. När Petrus får beskriva detta önskvärda vittnesbörd blir det inte bara fråga om ett vänligt ord här eller lite handräckning där.

Ni slavar, underordna er era herrar och visa dem all respekt, inte bara de goda och milda utan även de hårda. Om någon som vet att Gud är med honom, håller ut när han får lida oskyldigt, så är det nåd från Gud. Vad är det för berömvärt, om ni härdar ut med att bli slagna när ni handlar orätt? Men om ni håller ut när ni får lida fast ni handlar rätt, då är det nåd från Gud. (1 Petr 2:18-20)

Folkbibeln har här en ganska provocerande formulering – att det skulle vara nåd från Gud att man får lida oskyldigt. Bibel 2000 ligger närmare flertalet moderna översättningar.

Den som härdar ut i oförtjänta lidanden därför att han har Gud för ögonen, han gör något stort. (1 Petr 2:19)

Samma tanke kommer likväl tillbaka lite senare så att vi förstår att Petrus beskriver en situation som var vanlig och därtill viktig att hantera på rätt sätt.

Vem kan göra er något ont, om ni ivrar för det goda? Ja, även om ni skulle få lida för rättfärdighetens skull, är ni saliga. Var inte rädda för dem och låt er inte skrämmas. Herren Kristus skall ni hålla helig i era hjärtan. Var alltid beredda att svara var och en som begär att ni förklarar det hopp ni äger. Men låt det ske ödmjukt, med respekt och ett rent samvete, så att de som talar illa om er goda livsföring i Kristus får skämmas för sitt förtal. Ty det är bättre att lida för goda gärningar, om det skulle vara Guds vilja, än att lida för onda gärningar (1 Petr 3:13-17)

Saligheten hör givetvis inte ihop med själva förföljelsen utan med hoppet om den lön som den drabbade skall få vid Jesu återkomst.

Saliga är de som blir förföljda för rättfärdighetens skull, dem tillhör himmelriket. Saliga är ni, när människor hånar och förföljer er, ljuger och säger allt ont om er för min skull. Gläd er och jubla, ty er lön är stor i himlen. På samma sätt förföljde man profeterna före er. (Matt 5:10-12)

Sven Reichmann

Ett tänkbart scenario

En av de verser som oftast citeras ur Petrus första brev har ett mäktigt budskap till brevets adressater:

Men ni är ett utvalt släkte, ett konungsligt prästerskap, ett heligt folk, ett Guds eget folk, för att ni skall förkunna hans härliga gärningar, han som har kallat er från mörkret till sitt underbara ljus. (1 Petr 2:9)

När vi kristna citerar denna text tänker vi givetvis på oss själva. Vem vill inte se sig själv som ett konungsligt prästerskap? Vi måste påminna oss att Petrus i första hand hade troende judar att sörja för medan Paulus och hans medarbetare skulle gå till hedningarna. Den citerade versen anknyter också på flera sätt till den kallelse och de löften som Gud från början gav till Israels folk. Vi kan lyssna till Israels kallelse så som den uttalades på Sinai berg:

"Om ni nu hör min röst och håller mitt förbund, skall ni vara min dyrbara egendom framför alla andra folk, ty hela jorden är min. Ni skall för mig vara ett rike av präster och ett heligt folk. Detta är vad du skall tala till Israels barn." (2 Mos 19:5-6)

Efter ökenvandringen fick Mose upprepa Guds kallelse och löfte.

... du är ett folk som är helgat åt HERREN, din Gud, och dig har HERREN utvalt till att vara hans egendomsfolk bland alla folk på jorden. (5 Mos 14:2)

Och HERREN har i dag gett dig sitt ord på att du skall vara hans egendomsfolk, så som han har sagt till dig, och att du skall hålla alla hans bud. Han skall upphöja dig till lov, berömmelse och ära över alla folk som han har gjort. Du skall vara ett heligt folk åt HERREN, din Gud, så som han har lovat. (5 Mos 26:18-19)

Ordet egendom betyder lika mycket skatt eller rikedom. Israel skulle alltså bli Guds rikedom, hans *statussymbol*.

Guldkalven var bara början

Skulle Israel bli allt detta genom sin utmärkta lydnad eller genom Guds nåd? Inte skulle folket bli en symbol för *Guds* rikedom om de själva hade gjort sig perfekta! Gud visste precis hur det skulle gå. Han sade till Mose i samma sammanhang:

"När jag har fört dem in i det land som jag med ed har lovat åt deras fäder, ett land som flödar av mjölk och honung, och de äter och blir mätta och feta, skall de vända sig till andra gudar och tjäna dem och förakta mig och bryta mitt förbund." (5 Mos 31:20)

Långt efter det att förbundet hade brutits fick emellertid Jesaja profetera om att Gud själv *efter tidens slut* skulle ha lyckats med Israels folk trots att folket självt avfallit och "misslyckats" – eller snarare: svikit.

Och de skall kallas "rättfärdighetens terebinter", planterade av HERREN till hans förhållande. De skall bygga upp gamla ruiner, upprätta tidigare ödelagda platser. De skall åter bygga upp de ödelagda städerna, platser som har legat öde släkte efter släkte. Främlingar skall stå redo att föra era hjordar i bet, utlänningar skall åt er bruka era åkrar och vingårdar. Och ni skall kallas "HERRENS präster", man skall säga om er: "Vår Guds tjänare". Ni skall få njuta av hednafolkens skatter och berömma er av deras härlighet. För er skam skall ni få dubbelt igen, och de som förödmjukades skall nu jubla över sin del. (Jes 61:3-7)

Här har Gud genomfört sina planer. Han gör sig sällan beroende av människors fina och helhjärtade medverkan. Utan att tvinga någon genomför han dem trots vår synd, vårt motstånd och våra sabotage. Det är allmakt, det! Israel blir till Guds förhållande när alla till sist med häpnad måste konstatera att Gud lyckades med det folk som på sjutton ställen i Bibeln kallas ett hårdnackat folk.

Herrens präster

Hednafolken skall alltså till sist kalla Israels folk för Herrens präster. Varför? När Jesus kommer tillbaka kommer han för att rädda Israel från ett sista försök av alla hednafolk att förintä Israel (Sak 14:1-9). Israel har då gått en andra ökenvandring genom folkens, hedningarnas, öken. Gud visste från början att Israel skulle avfalla (5 Mos 31:16-21) och då skulle Israels folk spridas ut bland alla dessa andra folk och där möta svår och orättfärdig förföljelse (5 Mos 28:64-68). Men till sist vill Herren förbarma sig över sitt folk och låta det återvända (5 Mos 30:1-10, Hes 36:22-27). De andra folkens förföljelse skall dock inte upphöra för det. Snarare tycks den komma att öka – efter principen: "Nu har vi dem på ett enda ställe. De skapar bara problem, de hotar världsfreden. Låt oss göra slut på dem."

När hedningarna samfällt (via FN?) angriper Jerusalem står plötsligt en så väldig gestalt på Olivberget att berget delar sig. Nu kommer Jesus inte på en åsna för att fixa en förhandlingsrunda där Israel får avstå mer av sitt område och sitt beskydd utan att få något i gengäld, fred minst av allt. Jesus kommer för att döma och skipa rättvisa. Detta framgår tydligt i Mose avskedssång (5 Mos 32) och bäst syns det i 1917 års översättning där vi läser:

Ty HERREN skall skaffa rätt åt sitt folk, och över sina tjänare skall han förbarma sig, när han ser att deras kraft är borta, och att det är ute med alla och envar. Då skall han fråga: Var äro nu deras gudar, klippan till vilken de togo sin tillflykt? Var äro de som åto deras slaktoffers fett och drucko deras drickoffers vin? Må de stå upp och hjälpa eder, må de vara edert beskärm. Sen nu att jag allena är det, och att ingen Gud finnes jämte mig. Jag dödar, och jag gör levande, jag har slagit, men jag helar ock. Ingen finnes, som kan rädda ur min hand. (5 Mos 32:36-39, 1917 år övers)

En överraskning får båda parter

Judarna kommer att häpna. Detta var inte den Messias de hade väntat sig. Han

är inte bara människa, det är Herren (JHWH) själv (jfr Sak 14:3, 14:5, 14:9. Se också Jes 35:1-10 och Jes 25:6-9). Och han har märken efter sår (Sak 12:10). Vilken förkrosselse!

Hedningarna som angrep Jerusalem tillhör folk för vilka evangeliet någon gång predikats (Matt 24:14). De kommer alla att tro att Israel inte (längre) är Guds utvalda folk. I den mån de alls funderar på vart utkorelsen tagit vägen tror de att kyrkan har fått den – kyrkan som i land efter land avfallit på samma sätt som Israel. De har inte sett Paulus ord om att vi kristna bara har blivit medborgare i det Israel som redan finns – *tillsammans med* de heliga (= Israel).

Ni var på den tiden utan Kristus, utestängda från medborgarskapet i Israel och hade ingen del i förbunden med deras löfte. [...] Alltså är ni inte längre gäster och främlingar utan medborgare tillsammans med de heliga och tillhör Guds familj. (Ef 2:12 + 2:19)

Vi är alltså med-medborgare i Israel (eller med-borgare). Det står faktiskt så i grundtexten. Och vi är det i Israel! Detta betyder inte att varenda jude blir frälst och det betyder inte heller att det skulle finnas en frälsning för judar utanför Kristus. Men Israel är och förblir Israel. Guds utkorelse hänger aldrig på våra meriter (Rom 9:10-13, 11:29).

Stora försoningsdagen

Jesus kommer inte för att förkasta så många som möjligt utan för att frälsa alla som låter sig frälsas. Jag föreställer mig att Israel nu ber Jesus om förlåtelse och Jesus avslutar då sin gärning som Israels överstepräst genom att be till Fadern om förlåtelse för Israels räkning. Sedan blir det frälsta, fysiska Israel just de Herrens präster som Gud från början kallat dem till. Ty när hedningarna ber både dem och Gud om förlåtelse så ber Israel (tillsammans med Kristus) samma bön i Jesu namn för hednafolkens skull.

Läs till sist Jesaja, kapitlen 54 och 60-62 som handlar om det frälsta Israel. I glädje och tacksamhet vill hedningarna göra allt för Kristus som lidit för vår skull. Men de vill också av fritt val tjäna det Israel som lidit så för vår orättfärdighets skull.

Sven Reichmann

Planlagd frälsning

På några ställen i NT sägs det tydligt att frälsningen i Kristus var planlagd redan före världens skapelse. En av dessa texter hittar vi i Petrus första brev:

"Ni vet ju att det inte var med förgängliga ting, med silver eller guld, som ni blev friköpta från det meningslösa liv ni ärvt från era fäder, utan med Kristi dyrbara blod, som med blodet av ett lamm utan fel och lyte. Han var utsedd redan före världens skapelse men har i dessa sista tider uppenbarats för er skull ... " (1 Petr 1:18-20)

Märkligt nog har radikaliteten i detta konstaterande undgått många teologer och förkunnare. Vi har så ofta fått höra – utsagt eller underförstått – att syndafallet var något som inträffade mot Guds vilja, när Gud råkade vända ryggen till. Gud hade velat det allra bästa med den där keruben men så föll han i alla fall i synd. I ormens gestalt fick han konstigt nog också hållas i Lustgården. Därför gick projektet med Adam och Eva oväntat dåligt. Gud fick försöka reparera skadan genom att göra en frälsningsplan.

Guds ord säger något helt annat. Innan skapelsen påbörjades var Gud helt på det klara med att frälsning skulle behövas (1 Kor 2:6-9; Ef 1:3-6). Sonen var vidtalad, allt var förberett. Syndafallet kom inte som någon överraskning – för Gud.

Det finns en djup hemlighet i detta.

Det var denna frälsning som profeterna sökte och forskade efter, de som profeterade om den nåd som ni skulle få. [...] Och detta önskar änglarna att få blicka in i. (1 Petr 1:10 + 12)

Här talas det om många – både änglar och människor – som fascinerats av det stora mysteriet. Om vi vill kan även vi under lovsång dras med in i det stora utforskandet av frälsningens underbara hemligheter. Men om vi då tror att synden kom in för att Gud gjorde ett eller ett par misstag och att han sedan fick göra en plan för att efter bästa förmåga reducera de tråkiga konsekvenserna så kanske vi alltför lätt kommer till fel slutsatser. Vi växer i så fall inte i vår förståelse om frälsningen eftersom vi letar efter svar på fel ställda frågor.

Emot tanken på ett djävulens syndafall måste vi ställa Jesu vittnesbörd:

"Han har varit en mördare från början och har aldrig stått på sanningens sida, eftersom sanning inte finns i honom. När han talar lögn, talar han av sitt eget, ty han är en lögnare, ja, lögnens fader." (Joh 8:44)

Här är det svårt att tro på något djävulens syndafall. Han har varit en lögnare och mördare från början. Och här används samma grekiska ord som i Johannesprologen för ordet början.

Inga robotar

Människan är skapad med förmågan att synda. Man hör ibland människor sucka att Gud borde ha skapat oss perfekta från början. Men hade han gjort det hade vi inte varit hans avbilder *och hade heller aldrig kunnat bli det*. Gud kan synda men han gör det inte för han vill inte. Den som skall vara hans avbild måste ha både samma frihet och samma sinnelag som han på denna punkt. Och hon måste redan från början ha frihet att välja syndens väg för att kärleken skall bli kärlek när hon självmant väljer att avstå från syndens (skenbara) vinst.

Kärleken kräver ett fritt val. Det är bara om jag är fri till att svika dig som jag också kan välja att avsäga mig svekets möjlighet och vinst för att i stället älska dig. Det är bara om jag är fri att hata dig som jag också är fri att (med Guds hjälp) förlåta dig. Om jag är tvungen att göra kärlekens gärningar kan jag aldrig uttrycka verklig kärlek. Då blir jag bara en robot eller en dator som är förprogrammerad till vissa reaktioner men som saknar självständig personlighet. Guds mål med människan är att hon till sist skall kunna ha alla yttre möjligheter att synda. Men hon skall ändå inte vilja göra det eftersom hon har erfarenhet både av egen synd och andras. Hon har fått leva ett tag i en värld där synden till synes kan härja ganska fritt och där Gud förefallit vara på avstånd, en värld som mer sett ut att styras av slumpen än av Gud.

Målet för detta livet är att vi skall *upptäcka* att synden alltid är ett bedrägeri. Den lockar med en vinst som andra får betala och som antingen inte består eller som vi inte ens ser skymten av. Djävulen är både en mördare och en lögnare. Allt han lockar oss att göra är eller blir både överkligt och meningslöst. Och all synd gör oss till fiender med varandra – eller åtminstone till främlingar för varandra.

Men frälsningen?

När vi syndar sjunker vi ner i en sorts kvicksand som vi inte själva kan ta oss ur. Många synder blir en vana som snart nog förvandlas till ett förnedrande tvång. Vi kan möta många praktiska exempel: behovet av den ena eller andra njutningen, av droger, beröm, spänning, framgång eller sex. Till sist måste vi erkänna för oss själva att vi inte klarar upp våra liv. Vi kan inte själva bära konsekvensen av vår längtan, våra val och våra handlingar. Jesus har kommit för att ta på sig allt detta elände som vi själva gett upphov till. Han vill få rena oss både från syndens längtan och dess konsekvens. När han gjort det, har vi för evigheten lärt oss något som ingen teoretisk kunskap kan ersätta. Vi har fått lära känna både vårt eget väsen och Guds. Sanningen gör oss fria – inifrån och ut.

Sven Reichmann

Genom död till liv

I sitt första brev skriver Petrus mycket kortfattat och ändå inträngande om hur omvändelsen sker i en människas liv:

Och våra synder bar han i sin kropp upp på korsets trä, för att vi skulle dö bort från synderna och leva för rättfärdigheten. (1 Petr 2:24)

Här skildras den praktiska frälsningen i två steg. För det första har Kristus burit våra synder i sin egen döende kropp. För det andra – genom att han dog – har vi dött bort från synden för att i stället leva för rättfärdigheten. Jesus dog för att vi skulle dö. Vad menas?

Synderna och synden

Vi måste skilja på två begrepp som lätt blir förväxlade. Synderna är de gärningar som vi gör i uppror mot Guds vilja. Synden i singularis (Paulus skriver ofta så) är dock något helt annat. Den är en *egenskap* i vårt väsen. Ibland kallar vi den arvsynd för att betona att denna egenskap fanns i våra liv redan innan vi kunnat göra någonting. Vem vill inte vandra på sina egna vägar för att förverkliga sig själv och på så vis bli sin egen gud? Låt oss se hur Petrus citerar Jesaja. Vi läser också profetens egna ord:

Ni var som vilsegångna får, men nu har ni vänt om till era själars herde och vårdare. (1 Petr 2:26)

Vi gick alla vilse som får, var och en gick sin egen väg, men all vår skuld lade HERREN på honom. (Jes 53:6)

Paulus talar om synden som en egenskap med följande ord:

Ty jag vet att i mig, det vill säga i mitt kött, bor inte något gott. Viljan finns hos mig, men att göra det goda förmår jag inte. Ja, det goda som jag vill gör jag inte, men det onda som jag inte vill, det gör jag. Men om jag gör det jag inte vill, då är det inte längre jag som gör det, utan synden som bor i mig. (Rom 7:18-20)

Paulus beskriver oss inte som helt igenom fördärvade men han talar om oss som kluvna. Vi vill så väl (ofta, i alla fall) men i praktiken kan våra liv till och med bli raka motsatsen till det vi önskade. Det finns nämligen en kraft i vårt väsen som vi inte rår på när den väl har vaknat – och den är mycket lättväckt. Det är den kraften som gör att det så ofta blir ett glapp mellan lära och liv så att våra gärningar stämmer inte överens med våra principer. Om vi själva kunde besegra synden som kraft i vårt inre skulle vi inte behöva mer än lite moralisk kunskap och lite uppmuntran för att sedan leva rättfärdigt. Vi skulle i så fall inte heller behöva varken frälsning eller frälsare.

Frälsningen är nödvändig

Kristendomen förkunnar en mörk människosyn men en enastående ljus Guds bild. Faktum är att ingen annan religion, ingen filosofi eller psykologi målar människans egen situation i så desperata termer. Synden som kraft finns nämligen som ett latent tvång i människans väsen och när den vaknat är hon vanmäktig inför det som utspelas i hennes eget inre. Därför har människan hittills inte kunna lösa de samhälls- eller miljöproblem som hon själv gett upphov till och hon kommer enligt kristen tro inte heller att kunna göra det. Så länge någon enda människa kan tycka sig ha något att vinna på att starta krig, svika sin nästa eller förorena naturen så kommer vi också fortsätta att ha den sortens problem. En enda människa kan starta ett krig som drabbar alla. Utan frälsning är spelet förlorat. Varför har vi så svårt att erkänna detta?

Problemet ligger i att vi är kluvna så att vi varken är totalt onda, än mindre entydigt goda. Vi kan se på vår önskan att göra det goda och tänka: ”Jag är i alla fall nästan rättfärdig.” Eftersom vi just önskar att vi vore rättfärdiga och skäms när vi råkar se vår egen kluvenhet eller vanmakt finns det ett omfattande självbedrägeri hos oss alla. Säg till en diktator att han är orättfärdig och han kommer genast att bevisa hur rätt du hade. Han vill att du skall prisa hans rättfärdighet.

Sanningen gör oss fria

Självbedrägeriet ser ut så här. Vi tänker nämligen att om vi bara kunde göra det som vi skulle göra om vi älskade, så gör det inget att vi egentligen inte älskar bara vi gör det vi borde. Men när vi försöker leva som om vi älskade fast vi inte gör det så blir det ju bara hyckleri. Vi försöker ge kärlek trots att det inte finns någon kärlek bakom det vi gör. Rättfärdighet kan därför aldrig byggas på kunskap eftersom kunskapen i bästa fall bara kan ändra på gärningarna men aldrig på sinnelaget. Allt detta leder till att vi ha ett stort överseende med vårt eget hyckleri – men aldrig med andras, förstås.

Petrus talade av erfarenhet. Han hade ju haft så hög ambition i sitt lärjungaskap. Om så alla andra svek Jesus i prövningens stund så skulle ju inte han göra det. När han gick ut och grät bittert såg han för första gången att hans ambition inte hade varit kärlek utan stolthet och prestige. Att se det var inte *som* att dö – det *var* döden. Han, den duktige framtidsmannen, ljuset i lärjungaskaran, dog knall och fall.

När Jesus bar konsekvensen av hans syndiga gärningar i sin sargade kropp dog Petrus bort från synden i sitt inre, den som han förut hade lyckats undvika att se. När han fick förlåtelse och förnyad kallelse blev han fri till att i tacksamhet leva för rättfärdigheten – eller *i* rättfärdigheten, den som inte var hans utan en levande ström från Guds egen Son.

Sven Reichmann